

АЛГОРИТМ СКЛАДАННЯ АНАЛІТИЧНОЇ ДОВІДКИ РОБОТИ ДОШКІЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ЗА НАВЧАЛЬНИЙ РІК

Як відомо, робота на новий навчальний рік планується відповідно до діяльності дошкільного навчального закладу у попередньому році. Отже, проаналізуємо роботу ДНЗ за минулий рік.

Структура аналізу може мати такі складові:

- аналіз позитивних результатів і здобутків за рік;
- умови, які були створені для реалізації кожного із поставлених завдань (у річному плані, як правило, 3-4 завдання) (при цьому потрібно показати результативність навчально-виховної роботи з дітьми, а не лише перелічити проведені заходи);
- стисла характеристика того, що недостатньо освоєно у практиці роботи ДНЗ, труднощі, недоліки та причини їх виникнення;
- перспективи роботи, завдання на майбутній навчальний рік.

Обов'язково в аналізі висвітлюються результати діяльності всіх підрозділів, а не лише робота вихователів (див. лист Міністерства освіти і науки України від 03.07.2009 р. № 1/9 - 455 «Планування роботи в дошкільних навчальних закладах»).

Аналітична довідка з охорони здоров'я та фізичного розвитку

Доречно починати план із ґрунтовного аналізу виконання завдань з охорони та зміцнення здоров'я дітей (особливо це стосується дитячих садків фізкультурно-оздоровчого напрямку). Спільно із завідувачем і вихователем-методистом цей аналіз готує медична сестра та лікар. Якщо у плані зазначалися завдання з фізичного розвитку дітей, то аналіз спільно з вихователем-методистом готують медична сестра та інструктор із фізкультури. Для прикладу розглянемо орієнтовний аналіз виконання цих двох завдань.

Охорона та зміцнення здоров'я дітей

У 2010/11 н. р. у дошкільному закладі створено оптимальні умови для охорони та зміцнення здоров'я дітей, їхнього фізичного і психічного розвитку. Введено гіпоалергенну дієту, передбачено індивідуальну заміну продуктів за показниками, проведено вакцинацію дітей проти грипу.

Освоєно систему оздоровчої роботи з дітьми різними засобами:

- 1) загартовування (повітряні ванни, ходіння босоніж, обливання рук, плавання в басейні);
- 2) ЛФК;
- 3) вітамінної профілактики;
- 4) вітамінних фіто чаїв;
- 5) електроаерозольної терапії (олією шипшини, обліпихи, м'яти, меліси, лаванди);
- 6) регулярного огляду лор-лікарем дітей із хронічними захворюваннями носоглотки;
- 7) сезонних профілактичних заходів навесні та восени (опромінювання носоглотки дітей – 5-7 сеансів, лужно-олійні інгаляції з цілющими рослинами – 7-10 процедур, кисневі коктейлі);
- 8) консультацій для батьків із профілактики та лікування, грипу, бронхітів, захворювань на ГРВІ.

Батьки постійно отримували інформацію щодо проведення оздоровчої роботи у ДНЗ (стенди: аналіз захворюваності, план оздоровчої роботи, екран оздоровчих заходів).

Завдяки правильному проведенню оздоровчої роботи вдалося зменшити захворюваність на ГРВІ і грип порівняно з минулим роком на 3% (було... стало...). Показник рівня хронічної захворюваності дітей порівняно з районними показниками нижчий на 1%.

Ефективність оздоровчої роботи у дошкільному закладі підтверджує зниження рівня захворюваності не лише у старшому віці, а й у молодшому.

Однак у практиці роботи ДНЗ недостатньо освоєно:

- використання варіативних систем оздоровчої роботи з дітьми;
- систему комплексної діагностики та комплексного контролю за оздоровленням і повноцінним розвитком дітей;
- точковий самомасаж у старших групах;
- практичні форми залучення дітей до здорового способу життя.

Перспективи роботи (завдання на новий навчальний рік).

1. Використовувати варіативні системи оздоровлення та формування цінностей здорового способу життя.
2. Удосконалювати роботу з організації та проведення комплексної діагностики фізичного і психічного здоров'я дітей.

Фізичний розвиток дітей

Створено умови для фізичного розвитку:

- 1) Різноманітні види і форми організації рухової активності у регламентованій діяльності;
- 2) збільшення моторної щільності занять із фізкультури до 75% у старших групах;
- 3) варіювання фізичного навантаження відповідно до індивідуальних особливостей дитини;
- 4) формування підгруп дітей відповідно до темпу фізичного розвитку;
- 5) впровадження оздоровчих технологій (зорова гімнастика, дихальна гімнастика, фітбол-гімнастика, психогімнастика) і методик із фізичного розвитку дітей (корекція дефектів постави, вправи на зміцнення стопи, ЛФК, вправи на дошці Євмінова).

Розроблено варіативні форми проведення ранкової гімнастики відповідно до фізичного розвитку дітей і умов групи. В усіх вікових групах створено картотеку рухливих ігор, виготовлено посібники і атрибути для організації індивідуальної роботи з дітьми раннього віку.

Рівень розвитку фізичних якостей і навичок у старших дошкільників становить: високий — 31 %, достатній — 55 %, низький — 14% (за рахунок дітей, які часто хворіли і не відвідували ДНЗ).

Водночас у практиці роботи дошкільного закладу недостатньо освоєно:

- форми організації рухової активності дітей у частково регламентованій та самостійній руховій діяльності (організація спортивних вправ та ігор на повітрі, самостійної рухової діяльності дітей у приміщенні, днів здоров'я);
- бракує погодженості у плануванні роботи вихователів різних вікових груп та інструктора із фізкультури;
- потребує удосконалення роботи із співпраці з батьками в організації фізичного розвитку дітей (присутність на заняттях у період адаптації, участь у фізкультурних святах і розвагах тощо).

Перспективи роботи (завдання на новий навчальний рік).

1. Удосконалювати форми організації рухової активності в частково регламентованій і самостійній діяльності дітей.
2. Забезпечувати погодженість у плануванні роботи вихователів різних вікових груп та інструктора із фізкультури, координувати їхню діяльність з фізичного виховання дітей.
3. Забезпечувати наступність у роботі дошкільного закладу і родини.

Аналітична довідка з художньо – естетичного та музичного розвитку

Відповідно до Положення про дошкільний навчальний заклад від 12.03. 2003р. № 305 дитячий садок може організовувати освітній процес за одним чи кількома пріоритетними напрямками (фізкультурно-оздоровчий, художньо-естетичний, музичний тощо). Для прикладу пропонуємо детальніше розглянути аналіз виконання завдань річного плану з художньо – естетичного та музичного розвитку дітей.

Художньо - естетичний розвиток дітей

У дітей усіх вікових груп сформовано стійкий інтерес до образотворчої діяльності. Вихователі здійснювали диференційований підхід до навчання дітей на заняттях, надавали їм змогу експериментувати з фарбами, художніми матеріалами, комбінувати різні види образотворчого мистецтва в

одному творі. Переважна частина дітей більшою чи меншою мірою оволоділа технічними навичками малювання, ліплення, аплікації:

1) виконували роботи самостійно, раціонально, старанно, творчо (за винятком 15% дітей, які потребували допомоги вихователя, малювали та ліпили шляхом простих маніпуляцій, похапцем, репродуктивно);

2) діти навчилися передавати характерні ознаки предметів (форму, пропорції, колір, фактуру, величину), розрізняють і знають колірну гаму відповідно до свого віку, відображають у малюнку характерні риси персонажів (добрий, веселий, злий);

3) діти старших груп навчилися створювати багатофігурні сюжетні композиції, самостійно знаходити прийоми зображення при інтеграції видів образотворчої діяльності.

Високу результативність знань, умінь і навичок у дітей досягнуто у таких жанрах і видах: портрет, пейзаж, анімація, композиція.

Педагоги закладу розробили заняття з використанням нових методичних засобів і прийомів: ігри-подорожі, заняття-фантазії, пізнавально-експериментальні заняття, заняття з музичним супроводом і технічними засобами (сучасний зоровий ряд: слайди, відео тощо).

Однак недостатньо велася робота з таких напрямків:

- декоративно-ужиткове мистецтво;
- скульптура;
- не розвивалися форми роботи з ознайомлення батьків із віковими особливостями і можливостями дітей в образотворчій діяльності.

Перспективи роботи (завдання на новий навчальний рік).

1. Удосконалювати роботу з формування у дітей знань, умінь і навичок: у напрямі декоративно-ужиткового мистецтва.
2. Вивчати скульптурні форми.
3. Удосконалювати роботу із забезпечення наступності художньо-естетичного розвитку дітей.
4. Активізувати роботу з батьками з цього напрямку.

Музичний розвиток дітей засобами театралізованої діяльності

Створено оптимальні умови для музичного розвитку дітей у театралізованій діяльності: предметно-розвивальний простір у всіх вікових групах, музичній залі, дитячому музичному театрі; умови для позитивного сприйняття дитиною навколишнього світу, самовираження через творчу діяльність (музичну, танцювальну, мовленнєву).

У дітей сформовано стійкий інтерес до діяльності дитячого музичного театру:

- 1) вони емоційно відгукуються на музику, розрізняють музичні твори за характером, жанрами;
- 2) вміють входити в образ, знаходити для персонажів відповідну міміку, інтонацію, пантоміму;
- 3) вільно тримаються, коли виступають перед дорослими й однолітками.

Музичний керівник і вихователі здійснюють індивідуальний та диференційований підхід під час взаємодії з дітьми, відповідно до їхніх інтересів, можливостей, особливостей розвитку. Традиційним став театральний фестиваль, в якому беруть участь діти всіх вікових груп і їхні батьки.

Однак потребує вдосконалення:

- організація музично-театралізованих куточків у предметно-розвивальному просторі молодших груп;
- здійснення наступності у роботі зі школою в напрямі театральномовленнєвого розвитку дітей.

Перспективи роботи (завдання на новий навчальний рік).

1. Організувати предметно-розвивальний простір у молодших групах.
2. Забезпечити наступність у роботі з початковою школою через узгодження програм, планування роботи, координацію діяльності музичних керівників і вчителів музики.

Як бачимо, у цих двох завданнях є якісний аналіз засвоєння програми дітьми, а в кількісних показниках зазначено лише кількість (%) дітей, яким

бракує самостійності, старанності, творчості, і тому програмний матеріал не засвоєний.

В аналізі немає рівнів (високий, середній, низький), до яких звикли педагоги у попередні роки роботи (до появи Базової програми розвитку дитини дошкільного віку «Я у Світі»).

Нагадаємо, що у Базовій програмі «Я у Світі» у розділі «Реалізація сучасних підходів до контролю та оцінки досягнень дошкільника» наголошується, що «критерії оцінки компетентності дошкільника мають бути не формальними – не стільки кількісними (виконав, запам'ятав, зробив, відтворив тощо), скільки якісними (як саме виконав – самостійно, раціонально, старанно, творчо, чи з допомогою іншого, шляхом простих маніпуляцій, похапцем, репродуктивно.... Найбільшої уваги потребують не стільки кінцеві результати активності дошкільника, скільки процес їх досягнення, вкладені у них особистісні зусилля)».

Співпраця дошкільного закладу

В аналізі роботи закладу за навчальний рік доцільно також показати, що зробив педагогічний колектив у співпраці з батьками, як здійснювалася робота методичного кабінету, взаємодія ДНЗ з іншими організаціями. Як приклад, даємо орієнтовний опис цих питань.

Співпраця з родиною

У дошкільному закладі були проведені різноманітні активні форми взаємодії педагогів і батьків, що сприяли повноцінному розвитку дітей: спільні виставки творчих робіт «Осінь іде – дари несе», «Весела прогулянка взимку з фарбами», «Добридень тобі, Україно моя!», заняття і свята за участю батьків «Тато, мама, я – спортивна сім'я», «Добридень, літо».

Проводилася маркетингова діяльність, спрямована на забезпечення батьків інформацією про зміст освітніх послуг дошкільного закладу (дні відкритих дверей, публікація у місцевій пресі, розробка рекламних буклетів тощо).

Утім, потребує удосконалення зміст конструктивного спілкування педагогів із батьками з питань розвитку, виховання та навчання дітей: психологічна грамотність педагогів у спілкуванні з батьками, оцінні судження про дитину, неточність в описі характеру проблеми дитини, спілкування з батьками на відверті теми.

Перспективи роботи (завдання на новий навчальний рік). Організація допомоги педагогам і батькам з підвищення психологічної культури спілкування.

Робота методичного кабінету

У жовтні 2011 р. на базі закладу проходив міський семінар для керівників ДНЗ «Організація спортивних ігор із дітьми дошкільного віку». Робота закладу з цього напрямку була відзначена.

У грудні 2011 р. відбулася нарада завідувачів ДНЗ району, на якій був представлений досвід роботи закладу з фізичного розвитку дітей.

У травні 2010 р. разом із психологічною службою організовано семінар для практичних психологів району на тему «Психолого-педагогічна взаємодія в дошкільному навчальному закладі». Розроблено разом із психологічною службою району індивідуальну карту психолого-педагогічної допомоги дитині.

Разом із медичною службою дошкільного закладу розроблено методичні рекомендації щодо специфіки фізкультурно-оздоровчої роботи з дітьми різних груп здоров'я.

Інструктор із фізкультури організував практикум для вихователів дошкільних груп «Організація фізкультурних занять на прогулянці у весняно-літній період» спільно з вихователем-методистом розробив анкету для педагогів і батьків із фізичного розвитку дітей.

Узагальнено досвід роботи «Індивідуальний підхід до зміцнення здоров'я дітей» вихователя старшої групи (прізвище, ім'я, по батькові), який подано на розгляд до районного науково-методичного центру управління освіти.

Проведена апробація та удосконалювання системи планування освітнього процесу за Програмою «Я у Світі».

Але недостатньо освоєна у практиці роботи закладу взаємодія у плануванні та змісті фізкультурно-оздоровчої роботи вихователів груп, медичної служби, інструкторів із фізкультури та ЛФК.

Перспективи роботи (завдання на новий навчальний рік). Поповнення методичного кабінету сучасною літературою з фізкультурно-оздоровчого напрямку.

Взаємодія з іншими організаціями

Спільно з учителями початкових класів була проведена педагогічна рада «Готовність старших дошкільників до навчання в школі», організовані спільні консультації вихователів старших груп і вчителів початкових класів, практичних психологів ДНЗ та школи для батьків (30 осіб), діти яких вступатимуть до 1-го класу.

Спільно з працівниками Будинку дитячої творчості району проведено музичний конкурс «Веселий дзвоник».

Відпрацьовано зі студентами денного відділення Інституту соціології, психології та управління НПУ ім. М.П. Драгоманова 20 годин практики.

Проведено 18 годин практичних занять зі слухачами курсів підвищення кваліфікації вихователів ДНЗ викладачами Інституту післядипломної педагогічної освіти Київського університету імені Бориса Грінченка.

Відбувся обмін досвідом щодо використання сучасних технологій в образотворчій діяльності дошкільників між педагогами нашого закладу та вихователями (60 осіб) м. Києва.

Організовано екскурсії для дошкільників старших груп (26 осіб) до Музею українського мистецтва.

Рекомендована література:

1. *Каплуновська О.* Проблемно-зорієнтований аналіз діяльності ДНЗ та прогнозування роботи на рік // Дитячий садок: управління / Упоряд. Т. Вороніна. – К.: Ред.загальнопед. газ., 2005. – С. 83- 93.

2. *Крутій К.* Планування роботи сучасного дошкільного навчального закладу:

поняття, особливості, умови ефективної реалізації. – Запоріжжя: «ЛПС», 2005. – 208 с.

3. *Романюк І.* Аналіз, планування, контроль як функції управлінської діяльності керівника дошкільного навчального закладу. – Тернопіль: Мандрівець, 2011. – 280 с.